



Till arbetspensionsanstalterna

FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV STADGANDENA I StPL OM PENSIONSÅLDER, DEN MÅLSATTA PENSIONEN OCH PENSIONSTILLVÄXTEN

Regeringen har avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagen om statens pensioner (RP 110/92).

Det föreslås att StPL ändras så, att pensionsåldern i anställningar som börjar efter 1992 är 65 år samt att pensionens målsatta nivå är 60 % och att pensionen tillväxer med 1,5 % per år.

Avsikten är att motsvarande ändring också skall genomföras i pensionssystemen för kommunerna, kyrkorna, Finlands Bank, Folkpensionsanstalten och landskapet Åland.

Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft 1.1.1993. Den skall tillämpas på dem vars anställning börjat efter 31.12.1992.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

  
Pentti Koivisto

  
Tapio Karsikas

BILAGA

RP 110/92

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om  
ändring av lagen om statens pensioner**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås att lagen om statens pensioner ändras så att pensionsåldern i anställningar som börjar efter 1992 är 65 år samt att pensionens målsatta nivå är 60 % och att pensionen tillväxer med 1,5 % per år. Avsikten är att ändringen skall gälla personer som kommer att omfattas av lagen om statens pensioner, dvs. dels dem som står i arbets-

tjänsteförhållande till staten och dels bl.a. anställda i grundskolor, i gymnasier och i vissa statsunderstödda institutioner samt en del andra grupper som omfattas av statens pensionssystem.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1993.

**ALLMÄN MOTIVERING**

**1. Nuläget och de föreslagna ändringarna**

**1.1. Bakgrunden till den rådande situationen**

Vårt lands arbetspensionssystem kan schematiskt indelas i tre sektorer, nämligen statens, kommunernas och den privata sektorns arbetspensionssystem. Det anses att grunden till arbetspensionssystemen lades i början av 1960-talet då de nuvarande arbetspensionslagarna stiftades. I fråga om de grundläggande principerna är de tre arbetspensionssystemen enhetliga. Redan innan arbetspensionssystemet infördes hade statstjänstemännen haft lagstadgade pensionsförmåner. När den nuvarande lagen om statens pensioner (280/66) stiftades bibehöll man vissa särdrag som ingått i pensionsarrangemangen för tjänstemän. Detta ledde till att pensionsåldern enligt det s.k. tilläggs-pensions-skyddet blev 63 år och att pensionen tillväxer med 2,2 % per år samt att pensionens målsatta nivå är 66 % av pensionslönen. Inom den privata sektorn är pensionsåldern 65 år, tillväxtprocenten 1,5 % per år och pensionens målsatta nivå 60 % av pensionslönen.

Allt sedan en kejsrerlig kungörelse av år 1866 har pensionsåldern för statens ordinarie tjänstemän varit 63 år. När lagen om tjänstemannapensioner (459/50) ändrades år 1955 stabiliserades pensionens målsatta nivå till 66 %.

Med tanke på arbetspensionssystemets enhetlighet bör förmånerna inom de olika pensionssystemen vara på samma nivå. Det privata arbetspensionssystemet omfattar 1,4 miljoner arbetstagare eller inemot 70 % av arbetskraften i landet. Det är inte motiverat att i fråga om de statsanställda avvika från den förmånsnivå som stabiliserat sig inom det privata arbetspensionssystemet.

**1.2. Finansieringen av arbetspensionssystemet**

Pensionernas andel av samhällsekonomin disponibla inkomster ökade från 11 % till 13 % mellan åren 1980 och 1990. År 1991 började pensionernas andel av nationalprodukten öka synnerligen markant; pensionsutgiften ökade med 10 % samtidigt som samhällsekonomin disponibla inkomster minskade. År 1992 beräknas pensionernas andel av dessa inkomster

uppgå till 16,5 %. I och med att de s.k. stora årskullarna går i pension i mitten av nästa decennium kommer pensionsutgifterna att öka kraftigt, vilket i sin tur leder till svårigheter vad gäller finansieringen av pensionerna.

Speciellt problematisk är situationen i fråga om den offentliga sektorns pensionssystem, eftersom förmånerna här är på en högre nivå. Statens pensioner utgör redan nu ca 30 % av motsvarande lönesumma, medan motsvarande siffra inom den privata sektorn än så länge ligger på 15 %. Pensionernas andel av lönesumman kommer i framtiden att på ett avgörande sätt påverkas av utvecklingen i fråga om antalet anställda. Enligt vissa beräkningar kommer den totala arbetskraften att minska med över 400 000 personer mellan år 2000 och 2030.

Finansieringen av statens pensionssystem försvåras dessutom på den grund att fonderingen av pensioner inleddes så sent som 1990. Det pensionsansvar som inte är täckt uppgår till ca 190 mrd. mk enligt 1992 års nivå. För att utbetalningen av de framtida pensionerna skall kunna tryggas är det nödvändigt att kostnaderna för pensionssystemet sänks.

### 1.3. Revideringen av statens personalpolitik

I enlighet med statsrådets principbeslut av den 7 mars 1991 kommer statens system gällande tjänstgöringsförhållanden att revideras så att ett tjänstgöringsförhållande generellt motsvarar den allmänna arbetslagstiftningen, samtidigt som den nationella och internationella utvecklingen beaktas i fråga om relationerna i arbetslivet.

Staten kommer i allt större utsträckning att agera under omständigheter som präglas av olika konkurrensfaktorer, varvid marknadsmekanismerna styr fastställandet av förmånerna. Samtidigt är det viktigt att främja arbetskraftens rörlighet mellan den offentliga och den privata sektorn. I den nya situation som uppstått är det inte längre möjligt att hålla fast vid pensionsförmåner som avviker från arbetsmarknaden i övrigt.

### 1.4. Den föreslagna ändringen

Till följd av det ovan beskrivna föreslås att pensionsåldern, pensionstillväxten och pensio-

nens målsatta nivå i fråga om alla nya tjänste- och arbetsförhållanden inom statens pensionssystem skall ändras att motsvara den privata sektorns arbetspensionssystem. Personer som har varit statsanställda även innan lagen trädde i kraft får sin intjänade pension enligt det s.k. grundpensionsskyddet.

Avsikten är att ändringen skall gälla personer som kommer att omfattas av lagen om statens pensioner, dvs. dels dem som står i tjänste- eller arbetsförhållande till staten och dels bl.a. anställda i grundskolan, i gymnasier och i vissa statsunderstödda institutioner samt en del andra grupper som omfattas av statens pensionssystem. Avsikten är att motsvarande ändring skall göras också inom de andra offentliga pensionssystemen. Utöver statens och kommunernas pensionssystem blir det härvid fråga om evangelisk-lutherska kyrkans, ortodoxa kyrkans, Finlands Banks, Folkpensionsanstaltens och landskapet Ålands pensionssystem.

## 2. Ärendets beredning

Pensionskommittén 1990, som avgav sitt betänkande den 27 november 1991 (kommittébetänkande 1991:41), föreslog att villkoren för beviljande av pension och att fastställandet av pensionen inom den offentliga sektorns arbetspensionssystem ändras att motsvara den privata sektorns arbetspensionssystem. Kommittén föreslog att de nya villkoren skall tillämpas på tjänste- och arbetsförhållanden som börjar efter den 1 januari 1993. Dessutom föreslogs att ett särskilt organ skall tillsättas med uppgift att utreda enligt vilken tidtabell motsvarande ändring går att genomföra i fråga om gällande tjänste- och arbetsförhållanden.

Den 3 mars 1992 tillsatte finansministeriet en kommission med uppgift att fortsätta beredningen av de förslag som Pensionskommittén 1990 hade lagt fram i fråga om statens pensionssystem. I kommissionens uppdrag ingick dessutom att i form av en regeringsproposition bereda ett förslag om, hur pensionsskyddet för tjänste- och arbetsförhållanden som börjar efter den 1 januari 1993 skall anordnas utgående från de principer som kommittén hade formulerat. Föreliggande proposition har beretts på basis av detta arbete.

Statsrådet har den 5 april 1992 fattat ett principbeslut om regeringens ekonomisk-poli-

tiska åtgärder. I beslutet konstateras att nya offentliga tjänstgöringsförhållanden skall omfattas av pensionskydd på APL-nivå räknat från ingången av 1993.

### 3. Propositionens ekonomiska och organisatoriska verkningar

Propositionen påverkar statens pensionsutgift på lång sikt. Under de första åren kan lagändringarna leda till en moderat ökning av pensionsutgiften, eftersom höjningen av pensionsåldern till 65 år innebär att den s.k. återstående tiden i anslutning till invalidpensioner, arbetslöshetspensioner och familjepensioner ökar med två år. Om ändringen leder till att den faktiska pensionsåldern stiger, börjar pensionsutgiften sjunka efter år 2000.

Statens pensionsutgift är ca 10 700 milj. mk år 1992. Av vidstående tabell framgår den inbesparing i pensionsutgiften som denna proposition antas medföra. Den reella löneökningen antas vara 1,5 % och ökningen i pensionsutgiften 0,75 %. Tabellen baserar sig på fasta priser enligt 1992 års nivå.

#### *Inbesparing i pensionsutgiften*

År	Inbesparing milj. mk	Inbesparings- procent
2 000	3	(0,03 %)
2 010	33	0,2 %
2 020	151	0,9 %
2 030	1 006	5,6 %
2 040	2 586	13,1 %
2 050	4 198	18,6 %

År 2050 uppnår den inbesparing som ändringen medför full effekt, eftersom pensionssystemet i det skedet är helt fritt från det nuvarande systemets verkningar.

Ändringen medför endast små organisatoriska verkningar. Den förutsätter ökade informationsinsatser i ändringens begynnelsekede och vissa ändringar i statskontorets datasystem.

### 4. Andra omständigheter som inverkat på propositionen

Avsikten är att senare förelägga riksdagen en proposition om införande av motsvarande principer även i de nuvarande tjänste- och arbetsförhållandena.

## DETALJMOTIVERING

### 1. Motivering till lagförslaget

Lagen om ändring av lagen om statens pensioner

4 §. Enligt paragrafens 2 mom. är pensionsåldern 65 år om förmånstagarens anställning första gången har börjat efter den 31 december 1992 eller om den som tidigare varit anställd hos staten har inlett ett nytt anställningsförhållande efter nämnda datum. Med anställning avses ett arbetsförhållande eller tjänsteförhållande som omfattas av lagen om statens pensioner. För att en person skall omfattas av lagen om statens pensioner förutsätts det enligt lagens 1 och 2 §§ i regel bl.a. att anställningen har fortgått minst en månad och att förvärvsinkomsten för varje kalendermånad uppgår till minst 1 066,06 mk år 1992. Om förmånstagaren samtidigt har två eller flera anställningar, är han med stöd av 1 § 4 mom. lagen om statens

pensioner berättigad till pension för var och en av dem. Detta innebär att en parallell anställning, såsom t.ex. en bisyssla som börjar efter den 31 december 1992, inte påverkar det pensionskydd som intjänas i huvudsysslan. Däremot föreslås det att pensionsåldern i fråga om pension som bestäms på basis av parallella anställningar skall vara 65 år.

I enlighet med 1 § 4 mom. lagen om statens pensioner anses en anställning fortgå oavbrutet, även om förmånstagaren övergår från en anställning till en annan, ifall övergången skett omedelbart. Det är därmed meningen att de föreslagna ändringarna inte skall gälla sådana förmånstagare som inom kretsen för lagen om statens pensioner övergår från en anställning till en annan, ifall inte en enda dags avbrott sker mellan anställningarna.

5 §. Det föreslås att de stadganden i paragrafens 2 mom. som gäller rätten till s.k.

återstående tid ändras så att tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 65 år, eller avgångsåldern om denna är lägre, räknas såsom pensionstid, ifall förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992. I momentet har dessutom gjorts vissa ändringar av teknisk natur.

Motsvarande ändring har även gjorts i paragrafens 3 mom., som innehåller bestämmelser om hur rätten till återstående tid kvarstår i sådana fall där förmånstagaren har ett barn som är yngre än tre år.

6 §. Bland de statsanställda finns ett mindre antal personer som omfattas av både lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) och av lagen om statens pensioner. De här personerna är sysselsatta i exempelvis skogsarbete. Enligt den nuvarande 4 punkten i paragrafens 1 mom. skall enligt lagen om statens pensioner den tid för vilken den erhållna inkomsten skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden räknas till pensionstiden endast när det är fråga om pension enligt det s.k. tilläggs-pensionsskyddet. I 10 § 5 mom. lagen om statens pensioner ingår stadganden som förhindrar att en och samma person får dubbelt pensionsskydd.

Enligt förslaget till ändring i det inledande stycket i 4 punkten i paragrafens 1 mom. skall den nämnda tiden inte räknas till pensionstiden, ifall förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992. Avsikten är att förmånstagaren för en sådan anställning skall få pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden på samma sätt som för närvarande de förmånstagare får, vilkas pension bestäms enligt det s.k. grundpensionsskyddet.

8 §. I paragrafens 3 mom. stadgas om rätten till ålderspension efter utbetalning av deltidspension. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 skall han enligt förslaget ha rätt till ålderspension vid pensionsåldern 65 år.

För ålderspensionens del innehåller paragrafens 5 mom. stadganden om den s.k. utlösningsprincip som tillämpas internt inom de offentliga pensionssystemen. Enligt den här principen har förmånstagaren rätt till ålderspension om han har blivit berättigad till ålderspension från ett annat offentligt pensionssystem. Denna rätt

gäller oberoende av om förmånstagaren har uppnått pensionsåldern enligt lagen om statens pensioner och trots att han inte uppfyller de s.k. efterkarenserna. Det föreslås att denna rätt slopas i fråga om förmånstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992. Ett stadgande om detta ingår i ett nytt 6 mom. i paragrafen.

10 §. Paragraf 10 innehåller stadganden om pensionens belopp. Till paragrafens 1 mom. har fogats stadganden om hur pensionen skall bestämmas i fråga om anställningar som har börjat efter den 31 december 1992. I dessa anställningar skall pensionen tillväxa med 1/8 % per månad, dvs. med 1,5 % per år. Tillväxt-takten blir därmed densamma som inom lagen om pension för arbetstagare. Pensionens maximibelopp blir härvid enligt paragrafens 5 mom. 60 %. I fråga om anställningar som har börjat före den 1 januari 1993 tillväxer pensionen enligt de nuvarande stadgandena i paragrafens 1 mom., dvs. med 1 % per år för tiden före den 1 juli 1962 och med 2 % per år räknat från denna tidpunkt.

Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 skall han enligt förslaget inte vara berättigad till det tilläggs-pensionsskydd om vilket stadgas i paragrafens 2 mom. Avsikten är med andra ord att han inte skall ha rätt till pension enligt tilläggs-pensionsskyddet, trots att de övriga villkoren i 2 mom. eventuellt uppfylls.

20 §. I paragrafen stadgas om att invalidpension och arbetslöshetspension övergår i ålderspension. Det föreslås att stadgandet ändras så att pensionen övergår i ålderspension när förmånstagaren fyller 65 år, ifall han har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.

## 2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1993. Lagen tillämpas på sådana personer som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.

## 3. Lagstiftningsordning

Eftersom de föreslagna ändringarna gäller personer som börjar sin anställning efter att ändringarna har trätt i kraft och eftersom

ändringarna inte påverkar pensionsskyddet på ett sätt som hänför sig till det grundlagsenliga skyddet, föreslås att lagen stiftas i den vanliga ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

## Lag

### om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 4 § 2 mom., 5 § 2 och 3 mom., i 6 § 1 mom. 4 punkten det inledande stycket, 8 § 3 mom., 10 § 1 mom. och i 10 § 2 mom. det inledande stycket samt 20 § 1 mom.,

dessas lagrum sådana de lyder, 4 § 2 mom., 8 § 3 mom. och 20 § 1 mom. i lag av den 3 februari 1989 (103/89), 5 § 2 och 3 mom. i lag av den 27 mars 1991 (618/91), det inledande stycket i 6 § 1 mom. 4 punkten i lag av den 23 december 1982 (1026/82) samt 10 § 1 mom. i lag av den 9 maj 1986 (333/86) och det inledande stycket i 10 § 2 mom. i lag av den 19 december 1986 (964/86), samt

fogas till 8 § ett nytt 6 mom. i stället för det 6 mom. som upphävts genom nämnda lag av den 3 februari 1989 som följer:

#### 4 §

Pensionsåldern är dock 65 år om statsanställningen har upphört före pensionsåldern 63 år. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 är pensionsåldern 65 år.

#### 5 §

Har förmånstagaren bott i Finland minst fem år innan invaliditeten eller arbetslösheten började och har denna begynt innan 360 dagar förflutit från det anställningstiden eller deltids-pension enligt denna lag upphörde, räknas vid fastställandet av invalid- eller arbetslöshetspen-sionen såsom pensionstid även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, räknas dock såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens bör-jan och pensionsåldern 65 år eller avgångsåld-

ern, om denna är lägre. När de 360 dagarna beräknas, beaktas inte de dagar för vilka förmånstagaren har fått dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), dock högst till det antal som svarar mot det i 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade maximiantalet dagar för vilka dag-penning avvägd enligt förtjänsten kan betalas. Om förmånstagaren har fått dagpenning av-vägd enligt förtjänsten med stöd av 26 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, skall med avvikelse från det ovan nämnda även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, räknas såsom till pension berättigande tid, då den invalidpension eller arbetslöshetspension som beviljas på grundval av detta anställningsförhållande fastställs. På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte dagar för vilka han har fått rehabiliterings-penning enligt de lagar, det pensionsreglemente och de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91)

eller ersättning för inkomstbortfall på basis av en olycksfalls- eller trafikförsäkring eller med stöd av rehabiliteringsstadgandena i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48). På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte heller dagar för vilka förmånstagaren under de tre åren omedelbart före början av sådan invaliditet eller arbetslöshet som avses i denna lag har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och dagar för vilka dagpenning skulle ha betalats, om inte förmånstagaren hade fått i 27 § 1 mom. i sistnämnda lag angiven motsvarande ersättning för arbetsoförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada med stöd av någon annan lag. Har anställningen inte utan avbrott fortgått minst sex månader, räknas på grundval av den såsom pensionstid den tid som återstår till pensionsåldern endast om förmånstagaren inte på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet som börjat före anställningen har rätt till sådan invalid- eller arbetslöshetspension för vilken nämnda tid eller mot denna svarande förvärvsinkomst redan beaktas.

När invalidpension fastställs för en kvinnlig förmånstagare räknas såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, då denna är lägre, om hon mellan den tidpunkt då de 360 dagarna enligt 2 mom. har förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst 9 år, har haft ett i 2 § lagen om statens familjepensioner avsett barn som är yngre än tre år, dock inte ifall den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande förvärvsinkomst, utan att nämnda barnavårdstid beaktas, skall räknas såsom pensionstid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, räknas dock såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 65 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. Har en sådan kvinnlig förmånstagares anställning inte fortgått i sex månader, gäller 2 mom. för fastställande av pensionstiden.

## 6 §

Till pensionstiden räknas dock inte

4) tid i anställning för vilken den erhållna

inkomsten skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), utom om förmånstagaren inte har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 och om

## 8 §

En förutsättning för att en förmånstagare som har fått deltidspension enligt denna lag skall få ålderspension vid pensionsåldern 63 år är att det deltidarbete som avses i 9 d § 1 mom. 4 punkten har upphört och att han innan deltidspensionen och deltidarbetet upphörde har uppnått pensionsåldern 63 år. En sådan förmånstagare som får deltidspension med stöd av denna lag och som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, har dock rätt att få ålderspension först vid pensionsåldern 65 år.

Vad som stadgas i 5 mom. gäller inte förmånstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.

## 10 §

Pensionen beräknas särskilt för varje anställning. I fråga om varje anställning utgör pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/12 procent för tiden före den 1 juli 1962 och från denna tidpunkt 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen. I fråga om sådan anställning som har börjat efter den 31 december 1992 utgör pensionens belopp dock för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen.

Om förmånstagaren inte har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 utgör pensionens belopp dock i fråga om varje anställning för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/60 procent av den pensionsgrundande lönen,

## 20 §

Full invalidpension eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 § 2 mom. övergår i ålderspension då anställningen har upphört och pensionstagaren har uppnått pensionsåldern 63 år, i fråga om pensionstagare i tjänsteförhållande dock senast då han uppnår

avgångsåldern. I annat fall övergår invalidpension eller arbetslöshetspension i ålderspension då pensionstagaren fyller 65 år. I fråga om sådan pensionstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 övergår pensionen i ålderspension då han uppnår pensionsåldern 65 år.

-----

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.  
Denna lag tillämpas på förmånstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.

Helsingfors den 8 juli 1992

Republikens President  
**MAUNO KOIVISTO**

*Minister Ilkka Kanerva*

## Lag

## om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 4 § 2 mom., 5 § 2 och 3 mom., i 6 § 1 mom. 4 punkten det inledande stycket, 8 § 3 mom., 10 § 1 mom. och i 10 § 2 mom. det inledande stycket samt 20 § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 4 § 2 mom., 8 § 3 mom. och 20 § 1 mom. i lag av den 3 februari 1989 (103/89), 5 § 2 och 3 mom. i lag av den 27 mars 1991 (618/91), det inledande stycket i 6 § 1 mom. 4 punkten i lag av den 23 december 1982 (1026/82) samt 10 § 1 mom. i lag av den 9 maj 1986 (333/86) och det inledande stycket i 10 § 2 mom. i lag av den 19 december 1986 (964/86), samt

fogas till 8 § ett nytt 6 mom. i stället för det 6 mom. som upphävts genom nämnda lag av den 3 februari 1989 som följer:

## Gällande lydelse

## Föreslagen lydelse

## 4 §

Pensionsåldern är dock 65 år om statsanställningen har upphört före pensionsåldern 63 år.

Pensionsåldern är dock 65 år om statsanställningen har upphört före pensionsåldern 63 år. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 är pensionsåldern 65 år.

## 5 §

Har förmånstagaren bott i Finland minst fem år innan invaliditeten eller arbetslösheten började och har denna begynt innan 360 dagar förflutit från det anställningstiden eller deltidspension enligt denna lag upphörde, räknas vid fastställandet av invalid- eller arbetslöshetspensionen såsom pensionstid även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. När de 360 dagarna beräknas, beaktas inte de dagar för vilka förmånstagaren har fått dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), dock högst till det antal som svarar mot det i 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade maximumantalet dagar för vilka dagpenning avvägd enligt förtjänsten kan betalas. Om förmånstagaren har fått dagpenning avvägd enligt förtjänsten med stöd av 26 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, skall med avvikelse från det ovan nämnda även tiden mellan invaliditetens början och pensionsåldern räknas såsom till pension berättigande tid, då den invalidpension som beviljas på grundval av

Har förmånstagaren bott i Finland minst fem år innan invaliditeten eller arbetslösheten började och har denna begynt innan 360 dagar förflutit från det anställningstiden eller deltidspension enligt denna lag upphörde, räknas vid fastställandet av invalid- eller arbetslöshetspensionen såsom pensionstid även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, räknas dock såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 65 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. När de 360 dagarna beräknas, beaktas inte de dagar för vilka förmånstagaren har fått dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), dock högst till det antal som svarar mot det i 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade maximumantalet dagar för vilka dagpenning avvägd enligt förtjänsten kan betalas. Om förmånstagaren har fått dagpenning avvägd enligt förtjänsten med stöd av 26 § 3 mom. lagen om

*Gällande lydelse*

detta anställningsförhållande fastställs. På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte dagar för vilka han har fått rehabiliteringspenning enligt de lagar, det pensionsreglemente och de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersättning för inkomstbortfall på basis av en olycksfalls- eller trafikförsäkring eller med stöd av rehabiliteringsstadgandena i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48). På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte heller dagar för vilka förmånstagaren under de tre åren omedelbart före början av sådan invaliditet eller arbetslöshet som avses i denna lag har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och dagar för vilka dagpenning skulle ha betalats, om inte förmånstagaren hade fått i 27 § 1 mom. i sistnämnda lag angiven motsvarande ersättning för arbetsoförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada med stöd av någon annan lag. Har anställningen inte utan avbrott fortgått minst sex månader, räknas på grundval av den såsom pensionstid den tid som återstår till pensionsåldern endast om förmånstagaren inte på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet som börjat före anställningen har rätt till sådan invalid- eller arbetslöshetspension för vilken nämnda tid eller mot denna svarande arbetsförtjänst redan beaktas.

När invalidpension fastställs för en kvinnlig förmånstagare räknas såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, då denna är lägre, om hon mellan den tidpunkt då de 360 dagarna enligt 2 mom. har förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst 9 år, har haft ett i 3 § lagen om statens familjepensioner avsett barn som är yngre än tre år, dock inte ifall den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande arbetsförtjänst utan att nämnda barnavårdstid beaktas, skall räknas såsom pensionstid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande

*Föreslagen lydelse*

utkomstskydd för arbetslösa, skall med avvikelse från det ovan nämnda även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, räknas såsom till pension berättigande tid, då den invalidpension eller arbetslöshetspension som beviljas på grundval av detta anställningsförhållande fastställs. På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte dagar för vilka han har fått rehabiliteringspenning enligt de lagar, det pensionsreglemente och de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersättning för inkomstbortfall på basis av en olycksfalls- eller trafikförsäkring eller med stöd av rehabiliteringsstadgandena i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48). På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte heller dagar för vilka förmånstagaren under de tre åren omedelbart före början av sådan invaliditet eller arbetslöshet som avses i denna lag har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och dagar för vilka dagpenning skulle ha betalats, om inte förmånstagaren hade fått i 27 § 1 mom. i sistnämnda lag angiven motsvarande ersättning för arbetsoförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada med stöd av någon annan lag. Har anställningen inte utan avbrott fortgått minst sex månader, räknas på grundval av den såsom pensionstid den tid som återstår till pensionsåldern endast om förmånstagaren inte på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet som börjat före anställningen har rätt till sådan invalid- eller arbetslöshetspension för vilken nämnda tid eller mot denna svarande *förvärvsinkomst* redan beaktas.

När invalidpension fastställs för en kvinnlig förmånstagare räknas såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, då denna är lägre, om hon mellan den tidpunkt då de 360 dagarna enligt 2 mom. har förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst 9 år, har haft ett i 2 § lagen om statens familjepensioner avsett barn som är yngre än tre år, dock inte ifall den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande *förvärvsinkomst*, utan att nämnda barnavårdstid beaktas, skall räknas såsom pensionstid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande

*Gällande lydelse*

eller företagarverksamhet. Har en sådan kvinnlig förmånstagares anställning inte fortgått i sex månader, gäller 2 mom. för fastställande av pensionstiden.

*Föreslagen lydelse*

eller företagarverksamhet. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, räknas dock såsom pensionstiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 65 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. Har en sådan kvinnlig förmånstagares anställning inte fortgått i sex månader, gäller 2 mom. för fastställande av pensionstiden.

## 6 §

Till pensionstiden räknas dock inte

4) tid i anställning för vilken den erhållna inkomsten skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), utom om

## 6 §

Till pensionstiden räknas dock inte

4) tid i anställning för vilken den erhållna inkomsten skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), utom om förmånstagaren inte har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 och om

## 8 §.

En förutsättning för att en förmånstagare som har fått deltidspension enligt denna lag skall få ålderspension vid pensionsåldern 63 år är att det deltidarbete som avses i 9 d § 1 mom. 4 punkten har upphört och att han innan deltidspensionen och deltidarbetet upphörde har uppnått pensionsåldern 63 år.

En förutsättning för att en förmånstagare som har fått deltidspension enligt denna lag skall få ålderspension vid pensionsåldern 63 år är att det deltidarbete som avses i 9 d § 1 mom. 4 punkten har upphört och att han innan deltidspensionen och deltidarbetet upphörde har uppnått pensionsåldern 63 år. En sådan förmånstagare som får deltidspension med stöd av denna lag och som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, har dock rätt att få ålderspension först vid pensionsåldern 65 år.

Vad som stadgas i 5 mom. gäller inte förmånstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.

## 10 §

Pension beräknas för envar anställning särskilt. Pensionens belopp utgör, för envar anställning, i fråga om varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/12 procent för tiden före den 1 juli 1962 och från denna tidpunkt 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen.

## 10 §

Pensionen beräknas särskilt för varje anställning. I fråga om varje anställning utgör pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/12 procent för tiden före den 1 juli 1962 och från denna tidpunkt 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen. I fråga om sådan anställning som har börjat efter den 31 december 1992 utgör pensionens belopp dock för varje till pensionstiden hänförlig hel

*Gällande lydelse*

I fråga om envar anställning utgör pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/60 procent av den pensionsgrundande lönen,

## 20 §

Full invalidpension eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 § 2 mom. ombildas till ålderspension då anställningen upphört och pensionstagaren uppnått pensionsåldern 63 år, i fråga om pensionstagare i tjänsteförhållande likväl senast då han uppnår uppnår avgångsåldern. I annat fall ombildas invalidpension eller arbetslöshetspension till ålderspension då pensionstagaren fyller 65 år.

*Föreslagen lydelse*

*månad 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen.*

*Om förmånstagaren inte har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 utgör pensionens belopp dock i fråga om varje anställning för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/60 procent av den pensionsgrundande lönen,*

## 20 §

Full invalidpension eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 § 2 mom. övergår i ålderspension då anställningen har upphört och pensionstagaren har uppnått pensionsåldern 63 år, i fråga om pensionstagare i tjänsteförhållande dock senast då han uppnår avgångsåldern. I annat fall övergår invalidpension eller arbetslöshetspension i ålderspension då pensionstagaren fyller 65 år. I fråga om sådan pensionstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 övergår pensionen i ålderspension då han uppnår pensionsåldern 65 år.

*Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.*

*Denna lag tillämpas på förmånstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.*